

[Hans Hedtoft.]

anerkender den Sætning. Vi har desuden lært noget mere. Vi har nemlig lært; at alting hænger sammen med alting i Økonomien — men ikke lige meget! Hermed tænker jeg især paa den højtærede Finansministers Bemærkninger om Eengangsskattens Sammenhæng med Valutakurs, med Lønninger og med Landets økonomiske Situation i øvrigt.

Den højtærede Finansministers Betæneligheder ved at foretage et saa vidt-rækkende Indgreb over for Samfundet som den foreslaaede Eengangsskat, saafremt Landet befandt sig midt i en dyb og alvorlig Depression af deflativ Karakter, tror jeg alle deler med den højtærede Finansminister, men den Situation foreligger jo ikke i Dag. Vi befinder os tværtimod i en Situation med stadig tiltagende Pengerigelighed, hvilket jo bl. a. kan aflæses af det fortsat stigende Seddelømløb; ultimo August 1,1 Milliard Kroner, ultimo November 1,4 Milliard Kroner, og det kan ogsaa aflæses af vort fortsat stigende udenlandske Tilgodehaven- de; og over for denne pengepolitiske Stilling kan den højtærede Finansminister ikke afvise Nødvendigheden af og Muligheden for at indføre en Eengangsskat ved usikre Henvisninger til en Nedgang i Erhvervs- livets Rentabilitet.

Jeg tror, at den højtærede Finansminister her søger at komme ud af en Knibe, han er kommet i, nemlig den Knibe, at han nu i sin Politikerskikkelse skal trække i Land paa det Standpunkt, han tidligere gik ind for med fuld Musik i sin Professorskikkelse. Celestin—Floridor! Dengang var han nemlig ikke betænkelig. Jeg mindes et Foredrag, den daværende Professor Thorkil Kristensen holdt i Aarhus Industriforening den 3. Oktober i Fjor. Heri fremhævede han Nødvendigheden af at inddrage de ledige Penge. Professoren tilføjede, at han godt vidste, man inden for Industrien var noget mere bekymret ved denne Pengeinddragning, men nogen større Medlidenhed med Industrien i den Anledning havde han dengang tilsyneladende ikke, idet han nøjedes med at antyde, at denne Inddragning naturligvis maatte ske med Omtanke; men hvis Industrien kom til at mangle, kunde de, sagde han, laane i Bankerne, som derved fik deres naturlige Funktion i Samfundet tilbage. Professoren citerede endda i denne Forbindelse en Bankmand, der havde sagt, at der var ikke noget ved at være Bankdirektør for Tiden, da Bankerne nu var reduceret til at være Clearingkontor for Fondsbeholdningerne.

Hvis det ikke er Eengangsskattens Virkninger paa Industrien, men paa Landbruget, den højtærede Finansminister er saa betænkelig ved, saa har jeg lige saa vanskeligt ved at følge ham. Efter de Skøn, jeg har set, er det jo kun det store Landbrug, der vil blive ramt af denne Skat, og det store Landbrug har tjent store Penge, bl. a. paa Kornprisen, og vil vel fortsat gøre det, saa længe den nuværende, af Krigens særlige Forhold betingede Kornpris bevares for Landbruget som Helhed. Maa jeg i øvrigt tilføje, at det vel ikke kan være rigtigt udelukkende at fremhæve Situationens mørke Sider. Jeg tror ikke, jeg tager meget fejl ved at skønne, at der ogsaa er Lyspunkter. Den øgede Tilførsel af Korn og Foderstoffer, der jo med Tiden maa komme i Stand, kan næppe undgaa at give Landbruget en større Produktion og forbedre dets Fortjeneste.

Foruden at bringe ham ud af den personlige Konflikt mellem de Meninger, den højtærede Finansminister maatte have i to af sine Skikkelser, havde de mange Betæneligheder ved Eengangsskatten tydeligvis et andet Formaal, nemlig at søge at give en Begrundelse for den Kronesækning, som Regeringen aabenbart stiler henimod. Medens den højtærede Finansminister var meget ivrig efter at fremhæve Eengangsskattens Sammenhæng med Valutakurs og Lønninger, var der andre vigtige økonomiske Faktorer, som jeg synes den højtærede Finansminister helt glemte. Jeg tænker først og fremmest paa Kornpriserne og andre Levnedsmiddelpriser paa Hjemmemarkedet. Disse Prisers Betydning i den almindelige økonomiske Sammenhæng taaler vist godt at blive sammenlignet med de Faktorer, Ministeren nævnte. Den højtærede Minister, der aabenbart er en fittig Avislæser, var særlig flink til at citere sine Økonomkollegers Udtalelser i Pressen. Det var udmærket, og det var meget interessant, men jeg vil anbefale ham ogsaa at studere f. Eks. Professor Axel Nielsens Nytaarsartikel i „Børsen“. Her rejser Professor Axel Nielsen paa Baggrund af det store Landbrugs gode Kaar under Krigen en stærk Tvivl om Rigtigheden af det Standpunkt, at Landbruget kun kunde taale en Nedsættelse af Afregningspriserne med 10 pCt. Hvad er det mon for Beregninger, spørger Professor Axel Nielsen, der ligger bag denne Udtalelse. Jeg ved ikke, om det er Finansministeren eller Landbrugsministeren, der kan besvare Professor Axel Nielsens Spørgsmaal, men jeg tror, at skal den ønskelige Harmoni mellem Foraarets Løn- afgørelse og de øvrige økonomiske Faktorer